III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2022 m. liepos 28 d.

dėl pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Centrinių vertybinių popierių depozitoriumų reglamentas

(CON/2022/25)

(2022/C 367/03)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2022 m. balandžio 13 d. Europos centrinis bankas (ECB) gavo Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų ([1]) (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę yra grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos (SESV) veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes pasiūlytame reglamente yra nuostatų, susijusių su (1) pagrindiniu Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) uždaviniu skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą pagal SESV 127 straipsnio 2 dalies ketvirtą įtrauką ir ECBS ir ECB statuto (toliau – ECBS statutas) 3 straipsnio 1 dalį, ir (2) ECBS indėliu į tai, kad kompetentingos institucijos galėtų sklandžiai vykdyti savo veiklą, susijusią su finansų sistemos stabilumu, pagal SESV 127 straipsnio 5 dalį ir ECBS statuto 3 straipsnio 3 dalį. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

Bendrosios pastabos

ECB palankiai vertina pasiūlytą reglamentą, kuriuo remiami tiek Sąjungos prioritetai kapitalo rinkų ir poprekybinės veiklos srityse, tiek vienas iš pagrindinių Komisijos 2020 m. kapitalo rinkų sąjungos (KRS) veiksmų plane numatytų veiksmų – plėtoti tarpvalstybinio atsiskaitymo paslaugas. Tai daroma, be kita ko, supaprastinant paso mechanizmo procesą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 909/2014 ([2]) (toliau – Centrinių vertybinių popierių depozitoriumų reglamentas arba CVPDR) ir stiprinant kompetentingų ir atitinkamų institucijų bendradarbiavimą. ECB tvirtai remia bendrą tikslą – sudaryti dar palankesnes sąlygas kapitalo rinkų integracijai, mažinant kliūtis tarpvalstybiniam atsiskaitymo paslaugų teikimui. Pasiūlytas reglamentas taip pat iš esmės dera su politika, kuri tarptautiniu mastu įgyvendinama po 2008–2009 m. kilusios pasaulinės finansų krizės ir kuria siekiama stiprinti pagrindinių sisteminės svarbos finansų rinkos infrastruktūrų, įskaitant vertybinių popierių atsiskaitymo sistemas, atsparumą ir veiksmingumą, nes tai yra būtina patikimų ir tvirtų kapitalo rinkų ir finansinio stabilumo skatinimo sąlyga ([3]).

([1]) COM(2022) 120 final.

([2]) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos 98/26/EB ir 2014/65/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 236/2012 (OL L 257, 2014 8 28, p. 1).

([3]) Čia turimas galvoje daug įtakos padaręs 2010 m. spalio 20 d. Finansinio stabilumo tarybos dokumentas „*Reducing the moral hazard posed by systemically important financial institutions - FSB Recommendations and Time Lines*“ („Sisteminės svarbos finansų įstaigų keliamos neatsakingo elgesio rizikos mažinimas. FST rekomendacijos ir tvarkaraštis“), paskelbtas Finansinio stabilumo tarybos interneto svetainėje www.fsb.org

Konkrečios pastabos

1. *Atsiskaitymo drausmės tvarka*

1.1 ECB palankiai vertina Sąjungos teisės aktų leidėjo tikslą konkrečiau apibrėžti CVPDR nustatytos atsiskaitymo drausmės tvarkos taikymo sritį taip, kad dėl rinkos dalyvių elgsenos, dėl kurios atsiranda atsiskaitymų neefektyvumo, būtų imamasi priemonių, tačiau nebūtų automatiškai, nepriklausomai nuo aplinkybių ir dalyvaujančių šalių, baudžiama už kiekvieną individualų neatsiskaitymą. Atsiskaitymo drausmės tvarkos taikymo sritis ir veikimas turėtų būti pagrįsti proporcingumo principu. Tuo tikslu, bet kita ko, reikia atskirti, viena vertus, neatsiskaitymus, kurie sukelia neigiamas finansines pasekmes atsiskaičiusiai finansinio sandorio šaliai, ir, kita vertus, neatsiskaitymus, kurie apskritai nesukelia jokių finansinių pasekmių arba sukelia pasekmes tik neatsiskaičiusios šalies finansiniams interesams. Šių pastarųjų neatsiskaitymų įtraukimas į atsiskaitymo drausmės tvarkos taikymo sritį būtų nesuderinamas su tvarkos loginiu pagrindu. Todėl atsiskaitymo drausmės tvarkos peržiūros atskaitos tašku turėtų būti siekis, kad sankcijos būtų skiriamos tik už tuos neatsiskaitymus, kurie sukelia neigiamas finansines pasekmes kitai neatsiskaičiusios šalies sandorio šaliai.

1.2 ECB taip pat palankiai vertina pasiūlytas atsiskaitymo drausmės tvarkos išimtis, taikomas tiek neatsiskaitymams dėl veiksnių, kurie nėra susiję su sandorio dalyviais, tiek neatsiskaitymams, kai sandoriai vyksta ne tarp „dviejų prekybos šalių“. Vis dėlto ECB ragina Sąjungos teisės aktų leidėją apsvarstyti galimybę patikslinti antrosios iš šių dviejų pasiūlytų išimčių taikymo sritį, nes ji gali būti aiškinama skirtingai. ECB supranta, kad ši pasiūlyta išimtis apima vertybinių popierių pervedimą į vertybinių popierių sąskaitas, laikomas centriniuose vertybinių popierių depozitoriumuose (CVPD), be mokėjimo nurodymų, kai tie vertybiniai popieriai surenkami, kad būtų panaudoti kaip įkaitas (arba grąžinami), nepriklausomai nuo to, ar šie pervedimai vykdomi tarp privačių šalių, ar tarp ECBS narių ir jų sandorio šalių. ECB palankiai vertintų, jei pasiūlytame reglamente tai būtų atskirai ir aiškiai išdėstyta. Šiuo atveju Komisijos deleguotuosiuose aktuose turėtų būti pateikti papildomi paaiškinimai dėl antrosios pasiūlytos išimties taikymo srities, nurodant, kokie konkrečiai sandoriai nelaikomi vykstančiais tarp dviejų prekybos šalių. Šiuo metu CVPD gali neturėti priemonių nustatyti, kuriems atsiskaitymo nurodymams, remiantis pasiūlytu reglamentu, atsiskaitymo drausmės tvarka neturi būti taikoma. Kad tokius atvejus identifikuoti būtų lengviau, būtų naudinga, jeigu Komisijos deleguotuosiuose aktuose būtų pateiktos apibrėžtys, pagal kurias būtų galima konkrečiai identifikuoti numatytas išimtis, taip padedant CVPD procesą automatizuoti. ECB yra pasirengęs padėti Sąjungos teisės aktų leidėjui išplėtoti šiuos paaiškinimus ir atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos deleguotųjų aktų projektai pagal Sutarties 127 straipsnio 4 dalį ir 282 straipsnio 5 dalį yra laikomi „siūlomais Sąjungos aktais“ ir kad pagal šias nuostatas su ECB turi būti konsultuojamasi dėl visų siūlomų Sąjungos aktų, priklausančių jo kompetencijos sritims ([4]).

1.3 Be to, reikėtų apsvarstyti galimybę Komisijos deleguotuosiuose aktuose, kuriuose nurodoma, kurie sandoriai nelaikomi vykstančiais tarp dviejų prekybos šalių, numatyti pakankamai laiko tam, kad CVPD ir finansų rinkos dalyviai galėtų pritaikyti savo sistemas. Pavyzdžiui, jeigu sistemoje dėl „TARGET2-Securities“ (T2S) tam tikriems sandoriams CVPD lygmeniu atsiskaitymo drausmės tvarka neturėtų būti taikoma, būtų patartina pradėti dialogą su rinkos dalyviais, siekiant padėti nustatyti bet kokias potencialias įgyvendinimo problemas ir galimus sprendimus. Jei atitinkami Komisijos deleguotieji aktai būtų susiję su esminiais T2S struktūros pakeitimais, tokiems pakeitimams įgyvendinti reikėtų nemažai laiko. Todėl ECB rekomenduoja, kad 24 mėnesių laikotarpis, kurį pasiūlytame reglamente numatyta suteikti nuo peržiūrėto CVPDR priėmimo iki iš dalies pakeistos atsiskaitymo drausmės tvarkos įsigaliojimo ([5]), būtų pradėtas skaičiuoti tik nuo atitinkamų Komisijos deleguotųjų aktų priėmimo.

1.4 Privalomų supirkimų taikymas reguliavimo tikslais yra rimta kliūtis vertybinių popierių sandorių vykdymui ir vertybinių popierių rinkų veikimui. Atsižvelgiant į pasekmes, kurias gali sukelti Europos Komisijos nustatyti privalomi supirkimai (įskaitant pasekmes, susijusias su tuo, kad gali nebūti supirkimo tarpininko), būtų geriau, jei privalomų supirkimų galimybės būtų apskritai atsisakyta. Visus paskesnius pakeitimus šiuo atžvilgiu vėliau turėtų išnagrinėti Sąjungos teisės aktų leidėjas.

1.5 Jei Sąjungos teisės aktų leidėjas vis dėlto nuspręstų palikti pasiūlytas nuostatas dėl Europos Komisijos įgyvendinimo akto, kuriuo būtų nustatomas privalomo supirkimo mechanizmas, ECB norėtų atkreipti dėmesį į toliau išvardytus aspektus. Pirma, ECB palankiai vertina pasiūlytame reglamente išdėstytas peržiūrėtas nuostatas dėl privalomo supirkimo mechanizmo. Įgyvendinimo akte nustatytų sąlygų, kuriomis tam tikrų finansinių priemonių ar sandorių kategorijų atveju būtų aktyvuojamas privalomo supirkimo mechanizmas, taikymą reikėtų įvertinti atsižvelgiant į privalomo supirkimo poveikį vertybinių popierių rinkų veikimui. Be to, tokiame įgyvendinimo akte turėtų būti atsižvelgta į galimą privalomo supirkimo mechanizmo poveikį Sąjungos finansiniam stabilumui ir atsiskaitymo

([4]) Žr. nuomonės CON/2017/39 4.1 dalį. Visos ECB nuomonės skelbiamos interneto svetainėje „EUR-Lex“.
([5]) Žr. pasiūlyto reglamento 2 straipsnį.

veiksmingumui Sąjungoje ([6]) – abu šiuos aspektus reikėtų vertinti kaip patenkančius į ECB patariamosios kompetencijos sritį, todėl dėl tokio įgyvendinimo akto prieš jį priimant reikėtų konsultuotis su ECB. Tokiame įgyvendinimo akte rinkos dalyviams taip pat reikėtų numatyti pakankamai laiko jo įgyvendinimui, kad rinkos dalyviai galėtų pasirengti jį taikyti. Dėl reikalavimų, susijusių su supirkimų vykdymui taikytina tvarka, pažymėtina, jog svarbu, kad vykdymo išlaidos nebūtų neproporcingos pagal atitinkamą sandorį vykstančių mainų vertei. Be to, remiantis proporcingumo principu, rinkos dalyviams, kuriems atitinkamu atveju būtų taikomas supirkimas, reikėtų suteikti tam tikro lankstumo. Reikėtų apsvarstyti galimybę laikytis požiūrio, kad, užuot priėmus teisės aktus, kuriais būtų nustatyta tiksli supirkimo vykdymo tvarka, iš rinkos dalyvių būtų reikalaujama šiuos aspektus suderinti tarpusavyje sutartimi. Atsiskaičiusiai šaliai taip pat būtų galima suteikti galimybę nuspręsti, ar supirkimo mechanizmą reikia taikyti, ar ne. Toks lankstumas atsiskaičiusiai šaliai leistų išvengti neproporcingos naštos, susijusios su sudėtingų veiklos, techninių ir teisinių pakeitimų, būtinų supirkimų naudojimui, įgyvendinimu.

1.6 Galiausiai ECB ragina Sąjungos teisės aktų leidėją apsvarstyti galimybę į jokių privalomų supirkimų taikymo sritį neįtraukti vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandorių. Vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandoriu tarp prekybos šalių nesukuriama vienakryptė atviroji pozicija, kuria remiantis būtų galima pateisinti supirkimą neatsiskaičiusios šalies atžvilgiu. Taigi, privalomų supirkimų taikymas vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandoriuose nebūtų proporcingas teisės aktų leidėjo ketinimui privalomais supirkimais mažinti neatsiskaitymo atvejų skaičių.

2. *Kompetentingų institucijų ir atitinkamų institucijų bendradarbiavimas: peržiūra ir vertinimas*

2.1 ECB palankiai vertina, kad pagal pasiūlytą reglamentą stiprinamas atitinkamų institucijų vaidmuo išduodant leidimus CVPD teikti pagrindines paslaugas ir papildomas bankinio tipo paslaugas, taip pat reguliariai peržiūrint ir vertinant CVPD, taip tinkamai pripažįstant teisėtą tokių institucijų interesą į tai, kad atitinkamos infrastruktūros veiktų sklandžiai. Lygiai taip pat ECB palankiai vertina pasiūlytame reglamente išdėstytą suderintą požiūrį dėl pagrindinių CVPD paslaugų peržiūros ir vertinimo atlikimo dažnumo, taip pat palankiai vertina tai, kad atitinkamos institucijos pagrįstą nuomonę dėl leidimo CVPD teikti papildomas bankinio tipo paslaugas gali pateikti per ilgesnį laikotarpį. Siekiant užtikrinti nuoseklumą, būtų naudinga pasiūlytą būtiniausią dažnumą, kuriuo kompetentingos institucijos peržiūri ir vertina CVPD papildomų bankinio tipo paslaugų atitiktį, suderinti su pagrindinių CVPD paslaugų peržiūros ir vertinimo dažnumu.

2.2 Kalbant apie pagrindinių CVPD paslaugų peržiūrą ir vertinimą, pažymėtina, kad pasiūlytame reglamente numatyta, jog kompetentinga institucija konsultuojasi su atitinkamomis institucijomis. Tačiau atitinkama papildomų bankinio tipo paslaugų peržiūros ir vertinimo procedūra nėra nustatyta. Kad ši nuoseklumo spraga būtų pašalinta, ECB rekomenduoja pasiūlytame reglamente nustatyti atitinkamą konsultacijų dėl papildomų bankinio tipo paslaugų peržiūros ir vertinimo procedūrą.

2.3 Tuo atveju, kai ECBS nariai veikia kaip atitinkama institucija, tokia konsultacijų procedūra palengvintų ECBS užduoties užtikrinti Sąjungos tarpuskaitos sistemų veiksmingumą ir patikimumą vykdymą. Be to, vykdydami savo kasdienę veiklą, CVPD, turintys leidimą teikti papildomas bankinio tipo paslaugas, labai daug naudojasi centrinio banko paslaugomis ([7]), o tai suteikia dar didesnį pagrindą įtraukti centrinius bankus. Piniginių atsiskaitymų komercinių bankų pinigais saugumas ir veiksmingumas yra ypač svarbus emisijų centriniams bankams, nes nepakankamas kredito ir likvidumo rizikos, kurią kelia papildomas bankinio tipo paslaugas teikiantys CVPD, valdymas gali paveikti sklandų pinigų rinkų veikimą.

([6]) Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 2 dalies b punktą.

([7]) Pavyzdžiui, CVPD deponuoja savo ilgalaikius grynųjų pinigų likučius centriniuose bankuose, savo atsiskaitymo veiklos finansavimą ir finansavimo nutraukimą organizuoja vykdydami pervedimus per sąskaitas, atidarytas centrinių bankų valdomose mokėjimo sistemose, ir gali naudotis centrinio banko kredito priemonėmis kaip pagrindiniu reikalavimus atitinkančių likvidžių išteklių šaltiniu.

2.4 Kaip tarpuskaitos ir mokėjimo sistemų priežiūros institucijos, centriniai bankai turi daug patirties atsiskaitymo piniginėmis lėšomis centrinio banko ir komercinio banko pinigais srityje (įskaitant susijusias papildomas bankinio tipo paslaugas), ypač finansinės rizikos valdymo požiūriu. Vykdydami priežiūros veiklą, centriniai bankai taiko sistemą, kurioje pagal pasaulinius standartus laikomasi sisteminio požiūrio. Todėl rekomenduojama juos įtraukti į reguliarią pagal CVPDR atliekamą papildomų bankinio tipo paslaugų peržiūrą ir vertinimą, kaip atitinkamas institucijas.

3. *Kompetentingų institucijų ir atitinkamų institucijų bendradarbiavimas: kolegijų steigimas*

3.1 ECB palankiai vertina priežiūros institucijų kolegijų steigimą, siekiant didinti priežiūros konvergenciją ir palengvinti keitimąsi informacija tarp dalyvaujančių institucijų ([8]). Vis dėlto paso mechanizmo kolegijų struktūrą būtų naudinga dar pakoreguoti, siekiant užtikrinti, kad, viena vertus, paso mechanizmas būtų taikomas įvairių rūšių tarpvalstybinei veiklai, ir, kita vertus, kad bendradarbiavimas kolegijos viduje būtų veiksmingas ir nesukurtų naštos, kai reikia dalyvauti keliose kolegijose. Paso mechanizmo veikla apima visų ne visas CVPD paslaugas, pasižyminčias tarpvalstybiniu aspektu. Todėl ECB siūlo praplėsti paso mechanizmo kolegijų įgaliojimų taikymo sritį, kad ji apimtų kitų rūšių tarpvalstybinę veiklą, įskaitant atsiskaitymą atitinkamomis užsienio valiutomis ir sąveikių sąsajų naudojimą, išskyrus CVPD, kurie kai kurių savo paslaugų (susijusių su šiomis sąveikiomis sąsajomis) teikimą perduoda viešajam subjektui, kaip nurodyta CVPDR 19 straipsnio 5 dalyje, sąveikias sąsajas ([9]). ECB taip pat siūlo pakeisti paso mechanizmo kolegijų pavadinimą ir jas vadinti tarpvalstybinės veiklos kolegijomis. Be to, itin svarbu, kad kolegijose dalyvautų valstybių narių, kuriose CVPD veikla yra svarbi jų rinkoms, institucijos. Tačiau valstybių narių, kuriose CVPD veikla yra ribota, institucijoms tai gali būti mažiau aktualu ir joms dalyvavimas neturėtų būti privalomas.

3.2 Kalbant apie grupių kolegijas, ECB pritaria jų steigimui, ypač pasiūlytame reglamente nustatytai galimybei sujungti kolegijas į vieną bendrą kolegiją. Be to, būtų galima įvesti dar daugiau lankstumo, leidžiant buveinės valstybės kompetentingai institucijai kviesti šalių, kurios nėra valstybės narės, kompetentingas ir atitinkamas institucijas dalyvauti paso mechanizmo ir (arba) grupių kolegijose stebėtojų teisėmis.

4. *Papildomos bankinio tipo paslaugos*

4.1 Pasiūlytame reglamente išdėstyti CVPDR pakeitimai, pagal kuriuos atsiskaitymą piniginėmis lėšomis vieno CVPD valdomoje vertybinių popierių atsiskaitymo sistemoje leidžiama vykdyti per kitą CVPD, turintį leidimą teikti papildomas bankinio tipo paslaugas. Kartu su pasiūlyta didesne atsiskaitymo per paskirtąsias kredito įstaigas riba, šie pakeitimai palengvintų atsiskaitymą užsienio valiutomis ir skatintų tarpvalstybinį atsiskaitymą Sąjungoje. Kartu būtų apribota galimybė pasinaudoti atsiskaitymu be mokėjimo nurodymų, kai grynųjų pinigų ir vertybinių popierių pervedimai nepriklauso vienas nuo kito ir dėl to padidėja atsiskaitymo rizika.

4.2 Vis dėlto, papildomų bankinio tipo paslaugų, kurias CVPD, turintys leidimą teikti tokias paslaugas, (toliau – bankines paslaugas teikiantys CVPD) teikia kitiems CVPD (toliau – paslaugas naudojantys CVPD), teikimas sukeltų pasekmių bankines paslaugas teikiančių CVPD finansinės rizikos profiliui ir CVPD bei CVPD valdomų vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų dalyvių veiklos sąlygų vienodumui, taip pat sukeltų su interesų konfliktais susijusių pasekmių; Sąjungos teisės aktų leidėjas turėtų išsamiau įvertinti visas šias pasekmes. Todėl iš dalies keičiant pasiūlytą reglamentą būtų galima numatyti galimybę parengti techninius reguliavimo standartus, kuriuose būtų numatyta, kokių priemonių reikia imtis dėl 4.3–4.8 dalyse aprašytų pasekmių, susijusių su bankines paslaugas teikiančių CVPD papildomų bankinio tipo paslaugų teikimu tas paslaugas naudojantiems CVPD.

4.3 CVPDR 40 straipsnyje reikalaujama, kad, kai tai tikslinga ir įmanoma, piniginės dalies atsiskaitymą pagal vertybinių popierių sandorius, tvarkomus CVPD vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose, tie CVPD vykdytų per centrinio banko sąskaitas, atidarytas būtent sandoriams, išreikštiems tos šalies, kurioje vyksta atsiskaitymas, valiuta. Dėl pasiūlytame reglamente numatytų pakeitimų neturėtų būti be reikalo pereinama nuo atsiskaitymo centrinio banko pinigais prie atsiskaitymo komercinio banko pinigais, taip pat neturėtų būti slopinamos CVPD pastangos siekti

([8]) Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 9 dalį.

([9]) CVPDR 19 straipsnio 5 dalyje nustatyta speciali tokioms sąveikioms sąsajoms taikoma tvarka.

atsiskaityti centrinio banko pinigais. Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad dabar, išskyrus vieną išimtį, visi valstybių narių nacionaliniai centriniai bankai ne Sąjungoje įsisteigusiems CVPD ir jų dalyviams leidžia atsiskaityti centrinio banko pinigais. Tačiau atsiskaitymus centrinio banko pinigais ne Sąjungos valiutomis gali būti sudėtinga įvykdyti.

4.4 Nors pasiūlytame reglamente numatytais pakeitimais yra siekiama palengvinti atsiskaitymą užsienio valiutomis ([10]), jais taip pat atveriama neribota galimybė bankines paslaugas teikiantiems CVPD teikti paslaugas tas paslaugas naudojantiems CVPD bet kurias papildomas bankinio tipo paslaugas. Paslaugų, kurias bankines paslaugas teikiantis CVPD siūlo paslaugas naudojančiam CVPD mastas turėtų būti apribotas, kad apimtų tik paslaugas, kurios teikiamos atsiskaitymo užsienio valiutomis tikslais. Nustačius tokį apribojimą, bankines paslaugas teikiantis CVPD negalėtų vykdyti plačios veiklos ir prisiimti pernelyg didelės rizikos. Be to, toks apribojimas taip pat stabdytų paslaugas naudojančius CVPD, kad jie nesikreiptų dėl bankines paslaugas teikiančių CVPD paslaugų, jeigu tuo atveju taip pat būtų galimas atsiskaitymas piniginėmis lėšomis centrinio banko pinigais ES valiutomis.

4.5 CVPD teikiant papildomas bankinio tipo paslaugas tas paslaugas naudojančiam CVPD, kiltų papildomos rizikos. Visų pirma, paslaugos, kurias bankines paslaugas teikiantis CVPD galėtų teikti paslaugas naudojantiems CVPD, keltų CVPD finansinę riziką (pvz., investavimo, kredito ir (arba) likvidumo riziką) ([11]). Šios rizikos dydis priklauso nuo paslaugų, kuriomis naudojasi paslaugas naudojantys CVPD, masto ir tokių CVPD veiklos vertės bankines paslaugas teikiančių CVPD sąskaitose. Be to, jei atsiskaitymas užsienio valiutomis būtų sutelktas viename ar dviejuose bankines paslaugas teikiančiuose Sąjungos CVPD, gali kilti neigiamo poveikio plitimo rizika. CVPDR nustatytais prudenciniais reikalavimais sukuriama patikima prudencinė sistema ir mažinama su papildomomis bankinio tipo paslaugomis susijusi rizika. Tačiau nustatyti priemones, kuriomis būtų galima kontroliuoti riziką, kuri kyla, kai bankines paslaugas teikiantis CVPD teikia paslaugas tas paslaugas naudojantiems CVPD, gali būti sudėtinga, kai j bankines paslaugas teikiantis CVPD negali tiesiogiai kontroliuoti paslaugas naudojančio CVPD dalyvių, taip pat šią riziką sukeliančios veiklos ir šios rizikos raidos. Todėl Sąjungos teisės aktų leidėjui gali prireikti apsvarstyti galimybę nustatyti reikalavimą, kad bankines paslaugas teikiantys CVPD sukurtų sistemą, kurioje būtų apibrėžti galimi paslaugas naudojančių CVPD veiklos keliamos rizikos ribojimo būdai. Apskritai ECB pirmenybę teikia suderintam požiūriui, kuriuo siekiama užtikrinti, kad galima šios bankines paslaugas teikiančių CVPD veiklos plėtra (taigi ir padidėjusi rizikos pozicija, taip pat dėl šios plėtros kylanti koncentracijos ir galimo neigiamo poveikio plitimo rizika) proporcingai atitiktų numatytą tikslą palengvinti paslaugas naudojančių CVPD atsiskaitymą užsienio valiutomis ir nekeltų pavojaus bankines paslaugas teikiančių CVPD finansiniam patikimumui.

4.6 Pagal pasiūlytą reglamentą bankines paslaugas teikiantys CVPD pinigų tarpuskaitos ir atsiskaitymo paslaugas galėtų teikti ne tik savo dalyviams, bet ir paslaugas naudojančių CVPD dalyviams. Tokiu atveju, kai bankines paslaugas teikiantis CVPD priima sprendimus arba nustato politiką, kuri yra palanki jo paties dalyviams arba tos pačios grupės CVPD, gali kilti interesų konfliktų. Tai gali būti ypač aktualu ištikus krizei, pavyzdžiui, atsiradus nenumatytam likvidumo trūkumui arba nepadengtiems kredito nuostoliams. Todėl reguliavimo sistemoje turėtų būti taikomas reikalavimas, kad CVPD nustatytų aiškias taisykles ir procedūras, pagal kurias būtų sprendžiami galimi interesų konfliktai ir mažinama diskriminacinio elgesio bet kurių paslaugas naudojančių CVPD ir jų dalyvių atžvilgiu rizika.

4.7 Bankines paslaugas teikiantiems CVPD teikiant papildomas bankinio tipo paslaugas tas paslaugas naudojantiems CVPD, būtų daromas poveikis tų bankines paslaugas teikiančių CVPD rizikos profiliui, taip pat gali būti patiriama papildomų išlaidų, o veikla tapti sudėtingesnė. Ne visi bankines paslaugas teikiantys CVPD gali norėti ar būti pajėgūs didinti savo kredito ir likvidumo rizikos pozicijas ir skirti išteklių tam, kad būtų galima plėsti paslaugas naudojančių CVPD atsiskaitymo užsienio valiutomis veiklą. ECB supranta, kad papildomų bankinio tipo paslaugų teikimas tas paslaugas naudojantiems CVPD ir toliau priklausys nuo kiekvieno bankines paslaugas teikiančio CVPD verslo sprendimo (skirtingai nei sąsajų ir atviros prieigos prie kitų CVPD sukūrimas, kuris turėtų būti užtikrinamas savaime ([12])).

([10]) Žr. pasiūlyto reglamento 25 konstatuojamąją dalį.

([11]) Pavyzdžiui, paslaugas naudojančių CVPD dalyvių vienos dienos / vienos nakties indėliai bankines paslaugas teikiančio CVPD sąskaitose turi būti reinvestuojami ir dėl to susidaro rizikos pozicijos. Tuo atveju, kai vienas ar daugiau ne bankines paslaugas teikiančių CVPD dalyvių laiku negrąžina grąžintinų sumų, dėl vienos dienos kredito termino pratęsimo gali kilti kredito ir likvidumo rizika. Keliomis valiutomis bankines paslaugas teikiančio CVPD suteiktos kredito linijos taip pat keltų rinkos, kredito ir likvidumo riziką. Dėl atkarpų mokėjimo arba vertybinių popierių, išleistų / laikomų per paslaugas naudojantį CVPD, išpirkimo taip pat susidarytų bankines paslaugas teikiančio CVPD vienos dienos arba vienos nakties rizikos pozicija.

([12]) Žr. CVPDR III skyriaus 2 skirsnį dėl CVPD tarpusavio prieigos.

4.8 Be to, siekiant skatinti skaidrumą, susijusį su papildomų bankinio tipo paslaugų teikimo nuostatomis ir sąlygomis, visuose būsimuose techniniuose reguliavimo standartuose turėtų būti nustatyti informacijos atskleidimo reikalavimai, susiję su būtiniausių siūlomų paslaugų įvairove, kurių turėtų laikytis bankines paslaugas teikiantys CVPD, taip pat tokių paslaugų teikimo nuostatos ir sąlygos bei su jomis susijusios išlaidos ir rizika. Taip būtų užtikrinta, kad CVPD, priklausantys tai pačiai grupei kaip bankines paslaugas teikiantys CVPD, nepasinaudotų lengvatiniu režimu ir taip neįgytų konkurencinio pranašumo atsiskaitymo užsienio valiuta paslaugų srityje prieš kitus paslaugas naudojančius CVPD.

5. *Užskaita*

5.1 ECB palankiai vertina pasiūlytame reglamente nustatytą reikalavimą, kad bankines paslaugas teikiantys CVPD tinkamai stebėtų ir valdytų bet kokią riziką, kylančią dėl užskaitos susitarimų, susijusių su jų taikomo atsiskaitymo modelio atsiskaitymo piniginėmis lėšomis dalimi ([13]). ECB supranta, kad Sąjungoje yra įsisteigusių CVPD, kurie valdo vertybinių popierių atsiskaitymo sistemas, kuriose pinigais ir (arba) vertybiniais popieriais vertybinių popierių sandoriuose atsiskaitoma grynąja verte. Tokiems CVPD specialūs reikalavimai, kuriais mažinama jų užskaitos susitarimų keliama rizika, dabar netaikomi.

5.2 Rizika, susijusi su užskaitos susitarimais, ir reikalavimai, kuriais siekiama mažinti šią riziką, atsispindi kai kuriuose finansų rinkos infrastruktūrų principuose (angl. PFMI), kuriuos parengė Mokėjimo ir rinkos infrastruktūrų komitetas (angl. CPMI) ir Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacija (angl. IOSCO) ([14]). Pažymėtina, kad pasiūlytame reglamente numatytas reikalavimas, kaip nurodyta 5.1 dalyje, taikomas tik bankines paslaugas teikiantiems CVPD. Tačiau jis turėtų būti taikomas visiems CVPD, valdantiems vertybinių popierių atsiskaitymo sistemas, kuriose naudojami užskaitos susitarimai, nepriklausomai nuo to, ar šie CVPD teikia papildomas bankinio tipo paslaugas, ar ne. Atsižvelgiant į techninį papildomo reikalavimo, pagal pasiūlytą reglamentą taikytino tokioms sistemoms, pobūdį, šis reikalavimas techniniuose reguliavimo standartuose galėtų būti išdėstytas išsamiau, ir ECB šiuo atžvilgiu yra pasirengęs padėti.

6. *Dalyvio įsipareigojimų nevykdymas*

6.1 Naudinga praplėsti CVPDR pateiktą sąvokos „dalyvio įsipareigojimų nevykdymas“ ([15]) apibrėžties taikymo sritį, nes dabar ji apsiriboja nemokumo bylos iškėlimu vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos, kurią valdo CVPD, dalyviui (toliau – CVPD dalyvis). Šiuo tikslu apibrėžtis galėtų būti suderinta su PFMI nustatyta apibrėžtimi ([16]) ([17]), kurioje nurodomi CVPD vidaus taisyklėse nustatyti įvykiai, laikomi dalyvio įsipareigojimų nevykdymu, įskaitant įvykius, susijusius su neužbaigtu turto perleidimu pagal atitinkamos sistemos sąlygas ir taisykles.

6.2 Labai svarbu, kad tuo atveju, kai CVPD dalyvis, suėjus terminui, dėl kurios nors priežasties negali įvykdyti savo įsipareigojimų, atitinkamas CVPD galėtų nedelsdamas imtis veiksmų, kad užkirstų kelią nuostolių atsiradimui ir apribotų spaudimą likvidumui. Todėl Sąjungos teisės aktų leidėjas galbūt norėtų apsvarstyti galimybę aiškiau nustatyti, kad CVPD gali nurodyti papildomus įvykius, kurie reikštų, kad CVPD dalyvis nevykdo įsipareigojimų, jeigu CVPDR nurodytos dalyvio įsipareigojimų nevykdymo valdymo taisyklės ir procedūros nėra pakankamos reikšmingiems įvykiams, kurie gali įvykti sistemoje, reglamentuoti.

Kai ECB rekomenduoja iš dalies keisti pasiūlytą reglamentą, konkretūs redagavimo pasiūlymai kartu su aiškinamuoju tekstu pateikiami techniniame darbo dokumente. Techninis darbo dokumentas anglų kalba paskelbtas interneto svetainėje „EUR-Lex“.

([13]) Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 19 dalies a punkto iii papunktį.

([14]) Žr. CPSS ir IOSCO finansų rinkos infrastruktūrų principus, su kuriais galima susipažinti BIS interneto svetainėje www.bis.org.

([15]) Žr. CVPDR 2 straipsnio 26 dalį.

([16]) Pagal PFMI H priedą dalyvio įsipareigojimų nevykdymas – susitarime nustatytas įvykis, kuris laikomas dalyvio įsipareigojimų nevykdymu. Paprastai tokie įvykiai būna susiję su neužbaigtu lėšų arba vertybinių popierių perleidimu pagal atitinkamos sistemos sąlygas ir taisykles.

([17]) Šiomis aplinkybėmis pažymėtina, kad CVPDR 6 konstatuojamojoje dalyje atkreipiamas dėmesys į tai, kad svarbu užtikrinti su CVPD susijusių teisės aktų ir tarptautinių standartų suderinamumą.

Priimta Frankfurte prie Maino 2022 m. liepos 28 d.

ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE